JAN 24 1922

Published and distributed under permit (No. 781), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office at Jersey City, Jersey City, New Jersey. —By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ РІК XXX. Число 8. Джерзи Сити, Н. Дж., четвер, 12. січня, 1922.

VOL. XXX. No. 8. Jersey City, N. J., Thursday, January 12, 1922. THREE CENTS

ХОДІМ З КОЛЯДОЮ НА ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ!

ДАЛЬШЕ ПЕРЕСЛУХАННЄ В СПРАВІ ОФІЦИРІВ АМЕРИКАНСЬКОЇ АРМІЇ

ВАШИНҐТОН, 10. січня. — Перед спеціяльним комітетом сенату відбувалося нині дальше переслухання в справі піднесених свого часу сенатором Вотсоном з Джорджії закидів, що в американській армії у Франції офіцири робили тяжкі надужиття своєї власти супроти підлеглих їм вояків.

Нині ціле переслухання обертало довкола особи майора Овлі, команданта третього баталіону 116-го полку інфантерії, проти котрого уже давнійше зізнало двох свідків, що він стріляв до своїх вояків. На нинішнім засіданню виступило аж пятьох свідків, які потвердили закиди проти майора. Першим свідком був Чарлс І. Фокс з Ричмонд, в стейті Верджінія, котрий зізнав, що він бачив на власні очи, як майор стрілив до одного вояка, що біг з листом до нього. Він бачив, як майор вирвав карабін з рук одного вояка, прицілився і вистрілив. Вояк зняв руки в гору, як се звичайно роблять поцілені, і впав лицем до землі. Чи він погиб, чи лише був раненний сього свідок не знає. Вояк впав від него яких 150 кроків. Щоби ослабити його свідоцтво, оборонець майора навів листа свідка до сенатора Вотсона, в котрім свідок писав, що він не має матери, тоді як на слідстві зізнав, що він має матір.

Другим свідком в тій самій справі був Стовнвол Джексон Албин з Керистави, в стейті Верджінія. Він зізнав, що він бачив, як майор Овлі застрілив холоднокровно американського вояка. Був се вояк, що біг з якоюсь вісткою до майора. Він держав в руках кусок паперу. Він подав його майорови, і майор кинув на нього оком. Вояк почав відходити, а майор застрілив його. Вояк впав на місци. Майор потягнув на нього хвилину і пішов собі далі. Стрілянину сю бачило більше вояків, і ціла компанія шуміла про неї через кілька днів, але ніхто на се не вніс скарги, бо кождий боявся за власну шкіру.

Третий свідок був Джеймс Карлтон з Ричмонд, Верджінія, котрий бачив дня 9. жовтня 1918. року, як майор вирвав рушницю з рук жовніра і стрілив до другого. Жовнір впав. В той час других карабінових куль не було. Оборонець майора хотів видобути від свідка признание, що се случилося в хвилі, як американські жовніри втікали в безладі перед ворогом, а майор хотів привернути порядок в своїх рядах, але свідок сього не хотів признати.

В подібний спосіб зізнавали ще два свідки. Один з них признав, що в той час, як майор Овлі стрілив до жовніра, він дійсно старався задержати відступаючих жовнірів. Він бачив, як майор стрілив з револьвера. Кромі них виступило ще двох свідків, котрі зізнали, що вони були в згаданих свідками днях з майором і не бачили, щоби він стріляв до американського жовніра.

НОВІ КЛОПОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ ДЛЯ РОЗОРУЖЕННЯ.

ВАШИНҐТОН, 10. січня. — Комітет вашингтонської конференції для зменшення военних заружень, котрий мав виробити проект межидержавної угоди в справі Тихого Океану, знов стрінувся з новою перешкодою. Сим разом Японія знов спротивися постанові проекту, заборонюючій фортифікувати морські посілости на Тихому Океані. Ходнть саме о те, що уважати за матірні острови Японії, які вільно фортифікувати, а що за морські посілости. Японці зажадали часу на висланне запиту до уряду в Японії.

ДАЛЬША ДЕБАТА НАД ВИБОРЧИМИ ШАХРАЙСТВАМИ НА КОРИСТЬ НЮБЕРІ.

ВАШИНҐТОН, 10. січня. — Нині велася дальша дебата над виборчими перекупствами, котрим сенатор Нюбері має завдячувати свій вибір на сенатора Злучених Держав.

При набитій слухачами галерії промовляло аж пятьох сенаторів, а то чотирох демократів, які виступали проти признання місця Нюбері вже хочби з партійности, та сенатор Бора, котрий, хоч республіканець, заявися проти приняття Нюбері в сенатори. Бора заявив, що він виступає проти признання місця Нюбері тому, що він здобув собі місце виборчими шахрайствами, а не політичними заслугами. Він заявився проти признання Нюбері сенатором, бо він боїться, що чим далі, тим більше буде людий, готових купувати собі політичні місця грішми. Сенат повинен відмінити Нюбері без огляду на те, чи сей знав про шахрайства, які поповнили його приятелі для нього чи ні. Зрештою, говорив Бора, він не вірить, щоби Нюбері не знав нічого про те, що роблять його політичні приятелі.

Промова Бори зробила таке вражінне в сенаті, що ніхто навіть не підвався по ньому обороняти Нюбері. Кажуть, що його голос прихилив богато сумнівних сенаторів проти Нюбері.

ПРЕЗИДЕНТ ГАРДИНҐ ПРОТИ ВЖИВАННЯ ЗАГРАНИЧНИХ ПОЗИЧОК НА БОНУС ДЛЯ ЖОВНІРІВ.

ВАШИНҐТОН, 10. січня. — Президент Гардинґ висказався проти проекту декотрих сенаторів та конгресменів, щоби уряд Злучених Держав стягав довги від чужих держав та обертав їх на заплачение бонуса бувшим американським жовнірам.

НАСТУПНИК СЕНАТОРА ПЕНРОВЗА.

Філядельфія, 9. січня. Губернатор стейту Пенсильвені іменував нині відомого філадельфійського адвоката Джорджа Гвортона, Пенера наступником помершого недавно сенатора Пенровза. Іменованне має силу до слідуючих виборів, які мають відбутися слідуючого падолиста.

ЗАБАГАТІЛОСЬ СКОРОГО ЗБОГАТІННЯ.

Нюйорська поліція арештувала двох канцелістів в уряді нюйорських бровкерів Томсона і Меккинен, обкалаюючи їх за крадіж державних дорогоцінних паперів з уряду своїх роботодавців на суму 53.000 долярів. Коли обжалованих приведено перед суддю, вони призналися, що хотіли стати скоро богатими людьми і тому вкрали з уряду державні боиди та зужили їх як запоруку при закупні бондів приватних підприємств, на котрих вони думали заробити великі гроші. Бизнес не пійшов, як вони сподівалися, і оба опинилися на лаві обжалованих.

КЛОПІТ НЮ ЙОРКУ З ВОДОЮ.

Місто Ню Йорк має клопіт з водою в своїх водопроводах. Міський уряд здоровля завважав недавно, що в декотрих частях міста вода має нечисту барву, немовби в ній була домішка олію або другого жиру. Уряд розвів слідство і переконався, що осугуватість води виклику один бакцилі (батерія, мала животина), звана в науці „синура". Вона виділює зі себе тук, котрий і занечищує осугую воду. Слідство показало знерцшу, що ся бактерія поширена лише в одним водопроводі і його зараз замкнено. Опісля однак почали до уряду доносити, що й в других частях міста Ню Йорку, котрі брали воду з инчих водопроводів, появилася у воді бактерія „шнура" і урядове слідство доказало також слушність сих підозрінь. В декотрих місцях тих бактерій має бути так богато, що аж вода набирала каламутної, брунатнавої краски. В місті настало занепокоенне і лікарі міського уряду здоровля виступили з успокоюючими заявами про „синуру". Комісенер здоровля, др. Ковпеленд, заявляє, що бактерія, що правда, занечищує воду осугою, але здоровлю се не шкодить. Хто бриздиться пити осугувату воду, най переварить її. Перевареннє води через десять хвилин забе усі бактерії.

ФАЛЬШИВІ ГРОШІ В ПОЛЬЩІ.

Дня 10. грудня касієр державної каси у Варшаві сковбрів фіскував килька фальшивих 5 тисячмарківих банкнотів. Рінились вони від правдивих банкнотів більшими буквами і числами.

ВИКОПАННЄ ЗАКАМЕНІЛОГО ЧОЛОВІКА.

В місцевости Волч, в стейті Оклагома, мали найти в місцевій копальні вугля закаменілого чоловіка. Має се бути тіло чоловіка, переховане в цілости кромі рук та ніг. Голова та тулів мали заховатися зовсім добре. Рук і ніг нема зовсім. Тіло малоби мати до 6 стіп довжини, якби було заховане ціле. Так як яких пість літ тому назад в тім самім місци добуто з мочару крило та ніжні кости якогось передісторичного звіра, то припускають відкриті кости не належать до чоловіка, а до якогось звіра. Відкрите тіло висланс до Смитсонського Інституту у Вашінґтоні для дальшого розслідження.

ХИТРІ ПАЧКАРІ ГОРІВКИ.

Федеральні агенти, що виконують прогибіційний закон піймали недавно на дворі в місті Минеаполис, в стейті Минесота, дві сотки кокосових оріхів, які не були наповнені природним молоком сеї рослини, але найсильнішим ямайським румом. До відкриття сього прокура послужив випадок; власне в хвилі, як федеральний агент оглядав на тягарівім дворі пакунки, старающися вгадати чи не везе котрий з них алькоголю, в однім кокосовім орісі розіткалася затичка і рум розлявся по долівці магазину. Коли урядник приглянувся ближче оріхам, показалося, що в кождім орісі виверчено дірочку, через котру вилущено молоко та вибрано мясо оріха, а на се місце налято руму. Дірки-відтак позатикано корками так, що треба добре придивитися, щоби побачити сліди маніпуляцій.

ПРОМИСЛОВА КРІЗА В ПОЛЬЩІ.

Міністр праці Даровскі в розмові з співробітником „Робітника" дав низку пояснень про хід промислової кризи в Польщі, які нижче подаємо.

У Варшаві зачинено 14 підприємств (здебільшого металівських), звільнено 1.141 робітників, зменшено працю в 18 підприємствах з 808 робітниками. Варшавське воєводство: зачинено 15 шкіряних підприємств з 5.000 робітниками, скорочено працю в 10 підприємствах, які нараховують 10.000 робітників. Лодзинське воєводство: зачинено коло 120 підприємств (переважно текстильних) з 15.000 робітників. Скорочення в роботі сконстатовано для 20.000 робітників — переважно шкіряної, деревообробляючої, текстильної і цементової промисловости. Краківське воєводство і Тешинський Шлеськ: криза торкнулася всіх текстильних підприємств, які працюють тільки три на тиждень. Загалом зарегістровано у Польщі 146.000 безробітних.

УКРАЇНСЬКИЙ ГРОМАДСЬКИЙ КОМІТЕТ В РУМУНІЇ.

До останнього часу в Румунії не було такої громадської організації, яка-б піклувалась про долю українських з бігців. Через се сю працю переводила й без того обтяжена Українська Місія в Румунії.

Таке становище було явно ненормальне. З метою поставити справу опікування з бігцями на більш міцний і сталий грунт, з метою притягнути до цієї справи широкі громадські круги по ініціятиві професора К. Маціевича, організується в Букарешті „Український Громадський Добродійний Комітет в Румунії." Мета свого Комітету допомога громадянам Української Республіки, як в матеріяльному так і в культурному відношенню. В завданни комітету входять також піклуванне про долю дітий на Україні; головним чином полекшення та допомога справі переводу сиріт закордон під опіку та захист закордонних добродійних організацій.

Комітет організується на принципі цілковитої безполітичности і членами його можуть бути всі без ріжниці віроісповідання, національности, політичних поглядів і пола.

Дня 24 листопада відбулись перші організаційні збори ініціятивної групи, на яких вислухано і ухвалено статут сього Комітету. Сей статут подано на затвердження румунській владі.

СТРАЙК ШКОЛЯРІВ.

В ремісничій школі ім. Пірамовіча українських хлопців більше як Поляків. Були вони приневолені ходити на науку религії латинського ксьондза. А що викладами його дуже не цікавилися, поставили оноді домагання, щоби їм дати українського катехита, а то цілком готові були не ходити на науку религії, Ксьондза завзяв їм, що можуть цілком не ходити на религію так. Жидн. Хлопці надумалися і вже від тепер цілком не ходять на науку религії.

ЗАМОРДУВАННЯ 60-ЛІТНОЇ СТАРУШКИ.

В селі Гораю, п. Яорвів, замордовано 60-літну вдову Ксеню Іржу через удушення. Ограблено її 38.484 марок. Рано найдено її в ліжку мертву із кріваними слідами нігтів на шиї і з великим пирогом в устах, який вложив в убийник, щоби вона не кричала. Злочинцей мав виконати слуга Іван Лойко за намовою любовниці Теклі Романик. Обоїх арештовано і вони призналися до вини. Вдову замордовано за те, що вона обіцяла Іванови Лойкови записати свій маєток і не сповнила обіцянки.

ЛЕНІН ХОЧЕ ПІСЛАТИ РАКОВСЬКОГО НА ЕКОНОМІЧНУ КОНФЕРЕНЦІЮ В ГЕНУЇ, В ІТАЛІЇ

МОСКВА, столиця Московщини, 10. січня. — Російський *большевицький уряд радо приняв запрошенне аліянтської Найвисшої Ради на економічну конференцію в Генуї, в Італії, бо сподівається, що се зблизить „Росію" до світа.*

З уваги, що другі держави вишлють на сю конференцію премієрів, випадало би також і „Росії" вислати премієра Леніна, але він не може поїхати, бо хорий на відпочивку поза Москвою їзза того, що промовляв на 9. „всеросійськім" конгресі советів тому два тижні. Впрочім, бояться за його життє, а большевики волїли би стратити ласку світа аніж Леніна.

Троцького також не хотять вислати, бо бояться за його життє.

Вирнула гадка, щоби Ленін послав на сю конференцію „премієра України". Раковського, котрий тепер пробуває в Москві. Він є також важною особою, бо є премієром найбільшого краю в російській федерації. З ним поїхав би ще якийсь делегат від московського уряду.

АРТУР ҐРИФФІТ ПРЕЗИДЕНТОМ ІРЛАНДІЇ.

ДАБЛИН, столиця Ірляндії, 10. січня. — Безвласте в Ірляндії скінчилось. Вчера ірляйдський революційний парлямент (двол єрін) вибрав своїм президентом Артура Ґриффита, основника „шин-фейнерів" і голову ірляндської делегації, що підписала мировий договір з Англією.

Внесенне на його вибір поставив Майкел Коллінс. В часі голосования імон де Валера і його приклонники в числі понад 50 послів вийшли демонстративно зі сал, почім парламент 64 голосами однодушно вибрав Ґриффита президентом.

Опісля Ґриффит повідомив парлямент, що покликав новий міністерський кабінет. В сьому кабінеті Коллінс є міністром скарбу.

По виборах Де-Валера вернувся на салю засідань разом із своїми приклонниками і заявив, що буде підпирати Ґриффита яко президента парляменту, але не яко голову нового правительства.

В парляменті відчитано привітну телеграму від папи римського Венедикта XV, в якій він висловлює свою радість з приводу приняття договору Ірляндії з Англією.

СУПЕРЕЧКА З ПРИВОДУ ПРОЕКТУ АНГЛІЙСЬКО-ФРАНЦУСЬКОГО СОЮЗА.

КАН, Франція, 10. січня. — Британський премієр Лойд Джордж хотів дати до прилюдного відома через пресу проект англійсько-французького союза, але французький премієр Брїян кілька разів сьому спротивався і оголошенне відложено до середи, 11. с. м. Тимчасом на просьбу Бріяна Лойд Джердж згодився на деякі зміни в проекті союза.

Сей проект говорить про оборонний союз тільки між двома державами, Англією і Францією, на 10 літ. Союз має бути чисто оборонний, отже се радше значить, що Велика Британія яко велика світова імперія забезпечує оборону малої держави, Франції.

В проекті говориться також про ширшу умову, яка обіймала би більше держав, а яка була би свого рода європейською лігою народів.

Про оборону говориться, що союзниця обовязана до неї тільки „у випадку безпосереднього і неспровокованого наїзду". Тут ходило особливо о Польщу, аби Англія не була обовязана до помочі або до оборони Польщі, коли вона напала на другу державу, або якби друга держава напала на неї, а Франція хотіла їй, яко своїй приятелеві, помагати у війні.

ЛЯШНА В УКРАЇНСЬКІЙ ҐАЛИЧИНІ АРЕШТУЄ В ПОЇЗДІ УКРАЇНСЬКИХ АРТИСТІВ.

ЛЬВІВ, 18. грудня, 1921. — Дня 15. грудня, 1921, в поїзді, що їхав зі Станиславова до Львова, арештовано артистів львівського театру „Української Бесіди". Сінтовського, Волинця, Ясеня-Славенка і його жінку. Артисти верталнсь до Львова зі Станиславова, де давали театральну виставу.

АНҐЛІЯ ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ ПОЛЬСЬКОГО ҐАНДЛЮ НАФТОВИМИ ПОЛЯМИ В УКРАЇНСЬКІЙ ҐАЛИЧИНІ.

ПРАҐА, столиця Чехословаччини, 19. грудня, 1921. — Тутешнє Славянське Бюро подає отсю відомість з Данціґу (вільного німецького міста, на межі між Німеччиною і Польщею):

Польське правительство, не дивлячись на те, що міжнародне становище української (Східної) Галичини ще не вирішене, заключило з якоюсь групою французьких фінансістів ряд умов для експльоатації нафтових піль в українській Галичині.

Англійське правительство внесло з того приводу протест проти сих умов.

ЛІҐА НАРОДІВ ІСТНУЄ ВЖЕ ДВА РОКИ.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 10. січня.—Нині минає два роки від основання Ліґи Народів. З тої нагоди нині буде тут мітинґ Ради Ліґи Народів, яке займеться польсько-литовським спором їзза Вильни, справою Горішнього Шлеска й іншими.

ПОВІДОМЛЕННЄ.

Сим подається до загального відома, що Екзекутива У. Н. Союза, в увзгляднению численних домагань урядників відділових, з огляду на усталения звичаї по відділах У. Н. Союза, в пій порі року приймати нових членів до організації за зменшену піну вступного, ухвалила, що в місяцях СІЧНИ і ЛЮТІМ 1922 року буде приймати НОВИХ ЧЛЕНІВ ДО У. Н. СОЮЗА ЗА ОПЛАТОЮ ТІЛЬКО 50 ЦЕНТІВ, ВСТУПНОГО.

ЗА ЕКЗЕКУТИВУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА:

ІВАН КАШТАНЮК, гол. репорд. секретар.

Дано в Джерзи, Сіти, Н. Дж. 28 грудня 1921 р.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1108 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:

Three cents the copy.

One year	$ 7.00
Six months	$ 3.75
Three months	$ 2.00

Foreign and Jersey City Rates.

One year	$10.00
Six months	$ 5.00
Three months	$ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА.
Поодиноке число три цента.

На рік	$ 7.00
На пів року	$ 3.75
На три місяці	$ 2.00

В Джерзи Сити і заграницею.

На рік	$10.00
На пів року	$ 5.00
На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платяться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

НАСИЛЬСТВА НАД МЕНЬШОСТЯМИ В ПОЛЬЩІ.

Під таким заголовком помістила берлінська німецька газета „Берлінер Тагеблят" з 20. грудня, 1921, довшу статтю, в якій малюється вірними красками нам надто добре звісні польські лайдацтва на загарбаних землях.

Польща, маючи більше як одну третю не-польського населення, — пише та газета — бавиться в чисто національну державу, а що такою не є, то Поляки є горожанами з повними правами, а національні меньшости є рабами без найменьших прав. Так звана „оборона меньшостий" полягає в Польщі на тім, що передше Німців і Жидів викидалося з хати, з церкви і школи, а Українців нищилось правильно огнем і мечем яко „повстанців". Тепер методи, яких ціль тасама, стали делікатніші. Українців арештується ізза „протидержавних замахів"; Жидам забороняється видавати часописі і т. д. Паперова польська „конституція" признає однакові права усім на папері. В дійсности, цілий польський загал обурюється на саму згадку, щоби в українських областях були урядниками ті, що при конскрипції не вписалися яко Поляки.

Видно, Німці мають добрі інформації про Польщу, але требаб таксамо інформувати й англійську та американську публіку.

НІМЕЦЬКА КОМУНІСТКА ПРОТИ ЛЄНІНА І ТРОЦЬКОГО.

Як заповідає берлінська німецька газета „Берлінер Тагеблят", на днях має вийти з друку брошура основательки німецької комуністичної партії Рози Люксембург, той, про яку Радек писав: „З Розою Люксембург умерла найбільша і найглибше теоретична голова комунізму". Отже ся комуністка не побоялась „буржуазних пересудів" про „свободу", бо пише про неї ось-як: „Свобода лише для прихильників уряду, лише для членів одної партії — нехай вона буде ще раз так великою, то не є жадною свободою. СВОБОДА Є ЗАВСІДИ СВОБОДОЮ ІНАКШЕ ДУМАЮЧИХ". Соціялізм вимагає душевного перевороту мас та: „Декрет, диктаторська власть наставника в фабриці, драконські кари, терористичне панованне усе те средства, що відродженне мас спиняють. Одинока дорога — се школа публичного життя, НЕОГРАНИЧЕНА ЯК НАЙШИРША ДЕМОКРАТІЯ, публична опінія. Противно, пановання терору — деморалізує"!

„Ленін і Троцький — пише вона — на місце загальних народніх виборів поставили совети, яко одиноке представництво робучих мас. Але з гнетом політичного життя мусить щораз то більше ослаблятись також і життє в советах. Без загальних виборів, без свободи преси і зборів, без свободи слова гине життє в кождій публичній інституції; життє стає тінию життя, в якім одиноким діяльним елементом є бюрократія".

А про „диктатуру пролетаріяту" ось-як каже німецька комуністка:

„Публичне життє завмирає; незначна горстка партійних провідників з великою енергією управляє і рядить; вибране робітництво прикликуєся від часу до часу на збори, ЩОБИ ОПЛЕСКУВАЛО БЕСІДИ ПРОВІДНИКІВ, потакнуло на предложені резолюції, — отже диктатура, се диктатура НЕ пролетаріяту, лише ДИКТАТУРА ЖМЕНІ ПОЛІТИКІВ".

БІЛОРУСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО — І ПРАВИТЕЛЬСТВО ПЕТЛЮРИ

З Праги прийшла отся вістка:

ПРАГА, сїдниця Чехословаччини, 14. грудня, 1921. — Тутешнє Славянське Бюро доносить з Данцигу (німецького вільного міста):

Правительство Білоруської Народньої Республіки вислало до розоружної конференції у Вашингтоні меморіял, в якому просить, щоб та конференція розглянула справу Білорусї та занялась її долею.

В меморіялї є протест проти польсько-російського мирового договору з 18. марта, 1921, в Ризі і проти польського терору в західній части Білорусї, нападеній Польщею. Білоруська Народня Республіка протестує також проти розпродажі Польщею білоруських лісових богатств.

Треба признати білоруському народньому правительству (правительству Білоруської Народньої Республіки), що воно хотяй на вигнанню таксамо як українське правительство Петлюри, а красше боронить інтересів свого народу аніж правительство Петлюри.

Перша річ, білоруське правительство не приняло такого рабського становища в Польщі, яке приняло правительство Петлюри, де його з усіми урядовцями і військом держать яко вязнів.

А позатим, воно все протестувало проти забору Білорусї як Москвою так теж і Польщею. Вчасі рисього польсько-московського договору білоруське правительство запротестувало проти нього, коли Петлюра мовчав, хотяй в сьому мирі, його, союзника Польщі, тасама Польща прирікла большевикам увязнити разом з тим військом, що за неї билось.

Вкінці правительство Білоруської Народньої Республіки протестує проти польського і московського наїзду на білоруські землі перед широким культурним світом. Приміром такого протесту є власне згаданий меморіял до розоружної конференції у Вашингтоні.

А Петлюра мовчить, бо він польський вязень за польську службу.

ЩО ДАЛІ?

(З кругів української інтернованої армії в Чехії).

Наслідком замирення Чехів з Поляками та їхньої недавно підписаної угоди, яку п. Скірмунт на додаток закріпив своїм тридневим побутом в Празі бажаючи через те поставити її перед очі світу як факт особливої Важности й обосторонньої щирости, дальша доля укр. інтернованої армії в Чехії стала непевною і залежною не тільки від волі господаря тої землі, на якій вона в 1919 р. знайшла так щирий прийом і захист, але в іще більшій мірі може залежною від злоби польського союзника, який тільки й через те пішов на згоду з Чехами, що йому конечно хочеться затримати загарбану українську Галичину й покласти свою нахильну лабету на останне її заборолo, яким безперечно являється ота десятьтисячна армія, що незважаючи на ніякі злидні вже терпеливо тої хвилі, коли заголовність поклик хоробри до бою з ворогом-насильником.

Чехи використали для своїх політичних плянів обставину нашого перебування на їхній землі. Поляки — зирякочи на наїстинним оком в наш бік — дались заспокоїти і так набули Чехи нового союзника для своєї „малої антанти" сподіючись тим утвердити своє політичне провідне становище в центральній Европі — принаймнісь ще на цей переходовий час, поки не впорядкуються нарешті заплутані відносини на Сохді Европи.

Коли-ж п. Бенеш (чеський Лойд Джордж) у своїому останньому політичному експозе в соймі назвав доконану угоду з Поляками великим успіхом заграничної чеської політики характеризуючи її як один великий крок вперід в процесі росту політичного значіння й сили чеської республики, то не повинен рівночасно забувати на те, що властивим грунтом до порозуміння з Поляками послужила якраз та бездомна українська армія, яку він тепер хотівбй вимести за поріг як зайвий крам, що хоча й придався йому до приєднання Поляків але на далі може бути каменем притикновеня той угоди, на якій так дуже залежить чеським славянолюбивим політикам, що так охоче заявляють свое „десінтересмент" що до певних славянських земель, бо мовляв вони лишаються таки при Славянах... Яка різниця?

Будучність покаже, чи така подвійна гра, така політика виключно „своїх інтересів" за цінну рівних „десінтересмент" на некористь третього, брйих „ліквідацій" і т. п. принесе бажані користи чеському народови, та покаже перед обличем тих, що їх п. Бенеш призначив на жертву цілоспаленія заповідаючи рішучу ліквідацію, стає грізним маревом питання: що далі?

З другого боку укр. інтерновані вояки не можуть мати жалю ані до чеського правительства ані до чеської республики. Ім і на думку не приходить вимагати, щоби чеська політика брала конечно частоки і їх на увагу. Вони вповні свідомі того, що їх побут тут триває доти що за довго й що самозрозумілою умовою всякої гостинности є обмежений протяг часу. Коли-ж присутність „гостей" протягається, тоді заходить вже інше відношення, яке звичайно розходиться з правилами гостинности — хоч би й одної матеріяльної причини. Все те само собою є зрозуміле для всіх і з цього боку ніхто з нас не може чеській республиці зробити ніякого докору. Як з нами поступлять — це залежить від Чехів самих, це справа їхніх „інтересів" і їхньої совісти. Докоряти не можемо права — навіть і тепер, коли то чеський уряд ідучи на зустріч Полякам старається своїми заряджениями приперчити побут в таборі так, щоби інтернованих спонукати до якнайскорших вечі. Їх приміщено на зиму в найлихіших бараках, які тільки істнують в Чехії, даючи тим немов до зрозуміння воякам, що час уже кождому пошукати собі іншого кращого місця — себто повернутись туди, звідки хто прийшов. І на це треба дивитись як на річ зовсім природну, як би лиш не ті жертви, які коштували-не нас такий експеримент.

З другого боку ми не можемо одночасно забувати на ту неоцінену допомогу, якою нпр. користується наше студентство в Празі і т. д. Чеські власти дали нам далі спромогу влаштувати укр. вільний університет в Празі і взагалі на культурному полі їх відношення до нас прямо джентельменське.

Коли-ж у відношенню до інтернованого війска дається завважити дещо відмінна лінія поводження, то тут фактична вина не зовсім по чеському боці. І це треба також хотіти зрозуміти. Винуваті в тому ми самі — через те, що ми бездомні, що наша справа ще не вирішена, що три роки не свій хліб їмо, що не хочемо ворогови піддатися ні упокоритися. Винуваті тому, що не покидаємо думки про розрахунок з ворогом, що не вміємо й не можемо погодитися з нестерпним станом поневолення рідної країни, що бажаємо її за всяку ціну зробити вільною і що способіємося такої доброї ще хвилі, якої одначе близче означити ніхто не є всилі. Винуваті й тим, що безпомічні, що нікуди нам инде дітися, що немаємо потрібних засобів, щоби самі могли — бодай в частині — покривати видатки на власне удержання. І через те ми здані на ласку чужих, яка ніколи довше тривати не може. Ми є безвладні, залежні від прикрих обставин, засуджені лиш ждати, що далі станеться. Значить і по нашому боці вини немає. І ми не винуваті ні в чому. Причина всього лиха лежить в загальній трагедії, яку український нарід під ціу пору переживає.

І це є саме те непокійні, тяжкі думки й почування, якими сповнюється душа кождого нашого брата — як старшини так і стрільця, які живуть в однакових недостатках і однаково щиро хотіли би витривати, перенести все лихо, аби тільки пощастило досягнути мету, для чкої кождий жертвував і покинув все: поле, хату, родину, майно — і тихо несе важкий хрест скитання марнуючи свої найкращі літа й здоровля. Це може не для кождого з постороннїх достаточно ясне і зрозуміле, але годі викласти все те перед бчі, чим живе й болить душа нашого вояка й які в кождого з них родинні чи особисті обставини, які його минулі й теперішні переживання. На всякий випадок вони будуть богато прикрші ніж у одного з тих, що в рядах нашої армії не боровся й не знає бажаного життя.

В Йосефові, де знаходиться — від жовтня — головне ядро нашого інтернованого війска, куди стягнено й цілу бригаду з Яблінного, бараки до тої міри погані, що про перезимування в них без лихих наслідків для здоровля людини годі говорити. Кому доля судила там зимувати т. є. кому не вдалось як нпр. студентам отримати Студійної відпустки до Праги, де при певній допомозі з боку деяких американських чи чеських гуманітарних організацій можна лекше прожити або коло зі старшин або стрільців не вислано з табору на роботи, той буде міг колись оповідати про щастя, як що вийде здоровий із Йосефівських бараків.

Я йже в попередній описі згадав (гл. „Свобода" ч. 255 з 1. XI. 1921), що чеська військова власть на рішучі просьби й представлення з нашого боку обіцяла як слід справити бараки, щоби інтерновані могли без шкоди для здоровля в них безпечно зимувати. Та слово було сказано а діла не зроблено. Інтерновані баччуи, що зима наступає не на жарти а реставрація бараків ані не зачинається, взяли самі до рук сокири, рискалі, тачки — всі без різниці, від та генерал чи рядовий стрілець — і почали роботу: латати покритя, забивати діри, звозити землю під підлогу, ставити загати, направляти вікна, двері, печі тощо. Тут вже військова власть не могла такій саморатунковій акції противитись а навіть старалася допомогти дечим з потрібного матеріялу (дошками, папою і т. п.). На жаль одначе показалось, що бараки вже настільки лихі та надогнилі, що краще не торкатй їх. В тихі і спокійні дні ще пів біди, та як подує тільки морозний вітер, тоді щойно бачиться, як нікченими є ті бараки, хоча й полатані. У вітряні дні весь табор (понад 1000 душ) збивається у купу по тих кімнатах, де ще найзатишній-ше. Коли-ж вітер зміняє свій напрям, тоді й вся жадна теплa громада переходить на ту сторону табору, де краще підсоння — немов птахи простують у вирій. Можливе, що чеські легіонарі переживали також подібні хвилі в далекій, суворій сибірській країні, а можливе, що й ні, бо-ж вони там рахували собі пнами ситуації і не чекали, аж їм хто яке людське приміщення призначить. Ми не можемо вважати себе тут панами ситуації, але правда й те, що не на Сибірі живемо а в країні середущої Европи, яка славиться своєю давньою й високою культурою.

І—1½ кільограма вугля, які чеська управа табору роздає щодня на голову, це хоби й на сам розпал за мало, а коли хто візьме яку дошку чи патик злишний, то зараз же слідує кара — цілий табор платить по 1—5 к., які стягається кождому при виплаті його денних поборів (50 сот.). Не згадувати вже про ті 2 паперові накривала, якими ще ніхто в світі не огрівся. Річ ясна, що люде спадають фезично і нікому з них ред таких обставин мусять підне вдасться охоронити себе від простуди.

А вже найгірше поводиться хорим в таборі. Немає більшого нещастя, як опинитися в таборі вповні лічниці, яка помішується в найлихішім бараку, бо хорі не могли його реставрувати а чеська команда нічого не подумала про так важну в кождім таборі установу як лічниця. Тут хорі западають в іще тяжчу хоробу, бок лежать вони не в теплі а неначе на дворі, на вітрі та морозі. Одинокий наш лікар др. З., якого чеська команда не приняла в стан лічничий діло без плати й харчів, піклується хорими з доброї волі посвячуючись зобов'язку свого званнія, але й він не всилі зарадити лиху, коли немає ліків а по бараку гуляє вітер.

Коли врешті додамо, що в таборі немає правильної достави води, що бракує купальні та пральні, що слабоньке світло не дозволяє підчас тих довгих зимових вечорів ні читати ні писати, що бракує виходків а є тільки польові літрини так для мущин як і жінок, то все прочитач легко може уявити, як виглядає життя наших вояків в таборі, що стільки вже переживали й далі все ще не одно переживають рахуючи дні до перших променнів весняного, теплого сонця. Та чи всіх їх освітить та огріють теплі променння нового сонця? Дехто остане до віку свого ревматиком калікою, дехто — а таких буде найбільше — впаде жертвою того червака, що точить в груди, від якого жовкнуть лиця, у нинішнім же своїм западають очі, а терпкий усміх болю каменіє на зівялих синіх устах.

Наслідком зимна мусіла приспинитися всяка просвітно-культурна праця в таборі, бо учеників та учителі мусіли перш всього подбати за свої домівки а потім взятись до направи шкільних приміщень, вилатати всі діри, якими літом влітали горобці послухати лекцій.

Та як побороти оте найбільше лихо, яким являється безперечно порожня часу, якої ніяк не заповнить, коли немає тих найконечнійших до всякої праці умов, коли раз-у-раз доїдку, про ту відповідь повинні вже завчасу подбати ті, яких опіці повірена доля нашого війска на чужині. Неслід ждати, аж загадка сама з себе розвяжеться. Справа важна і не проста... На всякий випадок, з цею зимою, — коли справа Галичини не діждеться свого вирішення, — наспіла крайня пора подумати над тим, яку поставити відповідь на питання: що далі?

А на кінець ще слів кілька до українського громадянства в Америці: Браття і Сестри! Згадайте також і на тих українських гордих синів, що страждають на вигнанню, на чужині, в таборі. Вони втратили все, що мали. У них ні родичів, ні жінки, ні дітей, ні рідної теплої хати. Їм призначено — мучитись за щастя свого народу. Незабудьте на них.

А.

ЗАМОВЛЯЙТЕ СЕРЧАС
ІЛЮСТРОВАНИЙ НАРОДНІЙ КАЛЄНДАР ТОВАРИСТВА.
„ПРОСВІТА"
НА 1922 РІК.
Ціна 75 центів з пересилкою.
Пишіть на адресу:
„SVOBODA".
83 Grand St., Jersey City, N. J.

МАТИ КАЙПУРІСТАНСЬКОГО ЕМІРА.

З таємниць англійської кольоніяльної політики.

Письменник М. Барбер оповістив надзвичайно цікавий і поучаючий опис з нової історії англійської кольоніяльної політики. Ось зміст його:

Англія має на цілій земній кулі тисячі своїх людей і органів, яких уживає до рідних цілей. Коли хто з тих її довірених людей скомпромітується або зле виповнить завдану йому роботу, — бо його без милосердя відправляється по словам св. письма. Коли гіршить тебе твоє праве око, — вирви його.

Ті викинені з посад люди збираються огірчені в Лондоні, де сходяться в клюбі „Бенарес", оповідають там історію свого життя й складають в тім клюбі описи цікавіших пригод. Описи ті це неурядова але правдива історія англійської кольоніяльної політики, а клюб береже їх перед крадіжкою так, як Ванглійський Банк свої пивниці з золотом.

Остання книга клюбового архіву збогачена таким описом старого полковника Ser Ralph'a Fernleigh'a:

Моя життєва пригода вяжеться з мідяним синдикатом. Той синдикат, що в горах на північний захід від Пенджабу мсуять бути поклади міди. Рошу і прошу, переодягнені як паломники, що йдуть на прощу („відпуст") до святого магометанського міста Мекки, розслідили околицю й прислали синдикатовим пробки каміння та шкіци (мапи) терену будучих копалень. Коли вже синдикат переконався, що в тій недоступній гористій країні є великі поклади міди, вибухло там кріваве завороження між мешканцями тої околиці, дуже довговічними і незалежними підменами, посвяченими з Афганами. Такі заворушення все дають англійському війску привід — успокоювати. А ще до того лучилося, що там тяжко побили одного з англійських інжінірів того синдикату. Англійський уряд дуже дбає за своїх горожан і все мститься за їх кривду. Дивним дивом мій полк (21-ший Р.) уже на кілька днів перед тими подіями одержав наказ, приготовитися в дорогу. А я як його командант одержав наказ, занятн Кайпурістан (так називається та багата в мідь околиця), зломити всякий опір, увязнити тамошнього еміра (володаря тої землі) й ждати дальших наказів. Легко виконав я те, що мені доручили зробити.

Тому, що з тамошними людьми не можна було по доброму договоритися й вони раз-у-раз непокоїли мій полк своєю доточною збройею, не оставало нічого іншого, як здесяткувати їх машиновими крісами й добре вимірениими шрапнелями. Що остало з їх войовників при життю — втекло в гори. А я зі своїм полком заняв головну оселю тої країни й увязнив еміра в його власнім замку. Але що англійський уряд рахується з легальними (правними) володарями, отож еміром лишилося його достойнство і він одержав ще 50.000 рупій річної платні. Та це була тільки форма. В дійсности був він моїм вязнем, а я управляв його країною. При тім укріпився я там і вивертів у горах каверни (печери) для своїх батерій, уставлених кругом оселі еміра.

Одного дня запросив мене емір до свого замку. Я прийшов з товмачем, бо не знав мови, якою там говорили. Через товмача довідався я, що емір просить о дозвіл — ткати мати, цілком звичайної мати з ржаної соломи, бо йому дуже скучно. Щож, подумав я собі, в тім нема нічого злого. Ця робота все таки більше пожиточна, ніж дурниці, якими займаються нераз европейські монархи. Мій емір казав собі зробити якийсь верстат і разом зі своїм двором почав тильно займатися новим промислом. Виробляв погані мати з ржаної соломи, з якимись варварськими орнаментами (малюнками). Але народ сильно розбирав ті мати.

Тимчасом я і мої офіцири та вояки урядилися як могли найлучше й розгосподаровадися там. Рівночасно велися підготовчі праці, потрібні для добування міди. Синдикат пробив дороги і приготовив уже шлях під будову вузкоторової залізниці. Я писав рожеві звіти до англійського віцекороля в Індії й спокійно дивився в будучність.

Але — по пятьох місяцях почали дійтися річи, які мене занепокоїли. Одного дня знайшли мої жовніри наші коні — з перерізаними шиями — мертві. Місцеві стаєнні хлопці зникли без сліду. Незабаром зникли нам телеграфічні полученя в кількох місцях. Одної ночі залито водою всі копальняні штольні, викопані з великим трудом. Рівночасно населенне почало відноситися до нас щораз більше ворожо. Один з моїх офіцирів, що вибрався в гори на прогулку, пропав без вісти. Щоби ми не дурилися надією, що він повернне, підкинули нам його окрівавлену голову до таборів. Так виглядає на сході війна — хитро й жорстоко.

Розумієтся, я зарядив строге поготівля, візитував часто каверни й військову заставу, що опановувала долину та відбував правильно офіціярські ронди. Одного ранка після темної дощевої ночі — опустів замок еміра: емір щез разом з цілим своїм двором. На добавок усього доніс мені командант артилерії, що в таємничий спосіб — зникли замки наших гармат! Я зараз вислав гонців до границі по підмогу. Але вони ніколи не дійшли туди, куди я їх післав. Піднялося повстанне й наступив напад на мій табор, з усіх гір моє рвучі потоки кинулися на нас тамошні люди. Ми боронилися як львн. Але сим разом наші противники були вже добре зорганізовані і заосмотрені не тільки в гарні рушниці, але користися в машиновими гірськими гарматн. Нас порядно побили.

Я вратував, що міг уратувати. З великим втратами добився я скорими маршами до границі. Кайпурістан з його скарбами міді був стрячений — аж до нового виступу Англії. Мене поставили перед воєнний суд у Сімлі. На судовім столі побачив я купу мат, яку, ткав мій емір. Як вони сюди дістались, я ніколи не довідався. Старий генерал закинув мені, що не маю поняття про письмо, зване „тамільо" і про тамошній орнамент. Мати еміра — ці були відозви, мобілізаційні накази, пляни генерального штабу. Ними він також від переписку з емісарами одної ворожої нам держави, яка доставила повстанцям зброї й амуніції — через китайську границю.

Мені суд признав на мою оборону дев'ять місяців, обставивши й задовільнив тим, що мене гілки — відправили зі служби. Я скінчив".

Подав О. Назарук.

NEW YORK, N. Y.

Сим повідомляється делегатів і уряд Українських Товариств і Братств в Нью Йорку, що РІЧНІ ЗБОРИ Комітету Злучених Товариств і Братств відбудуться в пятницю, 13. січня 1922 р. в гали Нар. Дому. Початок о годині 8-ій вечер. Обовязком моральним кождого делегата і урядника Товариства і Братства явитися на точно означений час, бо суть важні справи на порядку денним до полагодження.

ЗА УРЯД КОМ. ЗЛУЧ. ТОВ.:
Іван Федун, предс.; В. Кучкуда, секр.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ОВІНИНА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

Українки і Українці!

Ми, Товариство Української Молодіжи в Нью Йорку взяли на себе систематичне несенне матеріяльної помочі нашим студентам на вигнанню. Поможіть нам, дорогі Земляки, в нашім змаганню, та забезпечіть істнованне і духовий розвиток надію по чужих університетах.

Виповніть понизший формуляр і вишліть Вашу жертву сейчас на адресу касіера:

WALTER JAREMA, 115 Avenue A, New York, N. Y.

Я .....

з .....

посилаю на поміч українським студентам на еміграції в Европі ..... долярів.

Юрій Андрейко, голова. Осип Білоган, секретар.

ДОПИСІ

ВЕЛСБУРГ, В. ВА.

Купуймо українські бонди наново!

Перечитав я в 2-гім числі „Свободи" (з 4. січня б. р.) поклик до Українців у Злученних Державах, щоби доложити свого труду і праці в справі позички нашому галицькому українському правительству в часі наших свят Різдва Христового і Нового Року і доложити всіх сил, аби ся позичка була доповнена як найскорше.

Отже я уже дав позичку національної оборони — не богато, лише десять долярів, а тепер на той зазив з нагоди свят даю других десять долярів і взиваю тих Українців і Українок, котрі вже дали по пять і по десять долярів, нехай до наших Йоюдаських свят подпишуть позичку нашому правительству. Старайсьмо ся всіми силами, щоби позичка як найскорше була доповнена, бо се наш обовязок. Не зволікаймо з сею справою з дня на день, аби відтак не було запізно!

Мартин Петрик,
член 56-го відділу У. Н. Союза.

ЮНГСТАВН, О.

Січовики купують українські бонди.

Тутешні Січовики на Савт Сайді (36-тий відділ Січової Організації, Сін ім. Івана Мазепи) закупили бондів Галицької Держави на суму $105. Ті Січовики відзиваються до всіх щирих Українців і Українок в нашій місцевости, аби вони закупили українські бонди. Не чекайте на нікого, ак тільки прийде до Вашої хати силувати Вас, аби Ви купили бонди на визволення своєї вітчини. Ми повинні купувати сі бонди без жадного силування і показати ріжкатим врагам-Ляхам, що ми з ними не хочемо нічого спільного мати.

Тай не чекайте, Браття і Сестри, на жадні віча, бо здається, що в нас уже нійкого віча не буде!... От Січовики таксамо ждали, що може в нас буде яке віче, але нарешті навкучіло довше ждати тай взялися самі до діла. Декотрі Січовики позичили собі грошей, а бонди купили. Чому-ж не можуть купити бондів ті люди, котрі не мусять зинити?

А може у Вас згасла любов до рідного краю тай до рідного народу? Може Ви не чуете плачу свого рідного батька, мами, брата й сестрички? Коли не чуете, то Ваше серце мусіло в камінь перемінитися, бо хто має людське серце, то той затисне сильно свій кулак і скаже: „Не так аби я десятки не дав на визволенне рідного краю, але своє житте дам за рідний нарід!"

Чи не ганьба нашому народови бути в неволі цілі століття? Другі народи меньші чисолом від нашого, а таки виборолися на волю. А чому? Тому, бо вони не жалували дати і всі гроші, що мали, аби лише воля була. А як буде воля, то буде всьо инше. Так другі люди робили, а сей бачив їх любов до свого народу тай мусів їм признати самостійну державу, бо кайдани для такого народу вже не мають сили, бо жадна держава такого народу не може в кайданах тримати.

Чому-ж ми такої любови для самих себе не маємо? Дивімся на другі народи, як вони волі добиваються. Учімся від них, робім тесаме, що вони робили, або роблять, а тоді діберемся волі, так як вони добились.

Отже до праці, поки ще не запізно! Купуйте галицькі бонди тай покажіть своїм братам за морем свою любов до них. Підтримуйте їх духа в боротьбі за волю рідного краю!

А ви, молодці і дівчата в Юнгставі, чого позасипляли? чого дрімаєте? Вставайте, беріться до праці, будіть у собі народного духа, бо пропадемо так, що ані сліду за нами не остане!

Подивімся: де наша молодіж, котра вигодувалася в Америці? Ся молодіж встидається признатись до українського народу, а натомість признається до Словаків, Поляків та Бог знає до яких чужинців. А хто тому всьому винен? Наша власна байдужність і байдужність наших родичів супроти своїх дітей. Другі народи позасновували різні організації для своєї молодіжи, а ми що маємо? Нічого — окрім кількох молодечих відділів У. Н. Союза і других запомогових організацій. А що властиво робиться в тих молодечих відділах для нашої молодіжи? Нічого! зовсім нічого! Української Січової Організації, де повинна гуртувалися вся наша молодіж, наш загал не підпирає так, як то повинно бути, аби сю організацію зробити сильною, аби ся організація занялася нашою молодіжию, аби ту молодіж затримати при своїй народности.

Отже до праці! Ставайте всі як один у Січові ряди, як старі так і молоді, хто лише дихає українською грудию. Стараймося всі, аби наші діти по закінченню нашого життя стали гідними нашими наслідниками. Уважаймо, аби ci діти не пропали на все для нашого народу. Уважаймо на свої діти ліпше ніж на маєток, бо що тобі, чоловіче, з твоєї дитини, як ти її для себе не виголуєш? Що тобі з того прийде, що ти виголуєш парубка, хлопа як дуба, а він не буде вміти рідного слова говорити до родичів? Ганьба таким родичам, котрі тішаться, що їх маленький сип ночок не хоче до них говорити по українськи, тільки по англійськи; а слава тим, котрі учать свою дитину рідної мови — хоч і чужої не забороняють!

Ті юнгстанські родичі, котрі мають діти около двінадцять років, або-вісце, повинні сі діти вписати до Української Січи, яка знаходиться на Савт Сайді. Хто би хотів вписатися до Січи, то нехай прийде до Литовської Галі під ч. 628 Френклін Аве. Мітінги відбуваються кождої першої неділі в місяци.

Тут подаю імена тих Січовиків, котрі закупили українські бонди: Йосиф Поточний, Григорій Савчук, Іван Дубас, Юрій Присташ, Іван Павловський, Йосиф Ярош, Юрій Приспілський, Григорій Ференц і Гаврило Кренціпрох по $10; Петро Біжак, Василь Драгуш і Іван Мигаль по $5. — Разом $105.

Григорій Савчак.

—o—

ЧЕСТЕР, ПА.

Віче в справі Позички Національної Оборони.

Дня 1. січня б. р. відбулося в нас велике віче в справі позички національної оборони українського правительства Галичини. Хоч більшої агітації за згаданим вічем не було, то до нас 10 Українців зі збараського повіту, котрі тут знаходяться.

Здоровло Вас щиренько Т дай Боже скоро побачитися на нашій рідній Україні, та щоб ми були на ній вдвоїм, а не вороги! Гараздо!

Василь Бучинський.

Я не всидів сам допомогти тим нашим героям, які караються в габорах за красшу долю нашого краю і народу.

Щоби не лишити їх безпомічними, уважаю за відповідне звернутися до всего громадянства збаражського повіта в Америці з просьбою: Дайте помічі свойи односельчанам! Не вважаймо на лишити їх безпомічними в хвилі, коли може їм прийдеться зібрати останки сил до послідної боротьби за нашу волю?

Ми, громадяни повіта Збараж, докажім, що ми з ними і нашою лептюю здзягнім та нагодимо своїх героїв. Памятаймо, що збараський повіт був одним з красших, свідомійших повітів у Галичині. До сего у великій мірі причинилися Ви, громадяни, які перебуваете в Америці. Вашою лептюю удержувалася в Збаражи українська приватна гімназія, яку тепер Ляхи закрили. Однак хвиля визволення близька. Проти наїзника стоїть одноцільним фронтом весь український нарід, його красші сини, які під тепершу хвилю терплять холод і голод на чужій землі з надією в серцях, що ще прийдеться їм зміритися з нашими катами. Їх, тих местників народних кривд, ми повинні піддержати. Коли вони не жаліють життя, то ми не пожаліємо вдовиної тепти, яка осолодить їм їх тепершу гірку долю.

Тому, що лист був звернений до мене, я з кількома громадянами міста Пеорії зложили комітет (Василь Бігун, предс.; Лука Пайончковський, кас.; Атаназ Куш, секр.) і приступили до збірки.

Сей комітет збирає рівнож датки для студента віденського університету, п. Евгена Хрипливого зі Збаража, який перед послідним іспитом бореться з голодовою смертю.

Ласкаві датки прошу слати на адресу голови комітету: **W. Bihun, 120 Olive Str., Peoria, Ill.** Виказ жертводавців, як також висланої квоту і число чека одголосить комітет в часописі „Свобода".

Хто з ласкавих жертводавців схоче сам висилати гроші на пізнійші цілі, може адресувати, прошу про се повідомити наш комітет, який буде знати, скільки і де висилати решту грошей, аби рівномір зможе оголосити, скільки вислано сумарично та поданнєе поіменної листи жертводавців.

Адреса інтернованих Збаражан на руки п. В. Бучинського: **Wasyl Buczynsky, Ukrainsky vojensky Tabor „D" B. 7, Josefov, C. S. R.**

Адреса п. Хрипливого: **Eugen Chryplywyj, Wien XVIII, Staudgasse 61½, Austria.**

За ласкаві жертви вже заздалегідь дякує комітет від імени сих, для котрих сі жертви призначені.

На сю ціль зложили: Лука Пайончковський, Атан. Куш і Василь Бігун по $2.00; Анна Батюк $1.00 (всі з Пеорії).

Антін Батюк.

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСЬКИЙ.

КРОВ ЗА КРОВ

НА ЗАПОРОЖУ.

Оповіданне з другої половини 17-сотих років.

(Продовженне).

(15)

Хоч Москаль кричав і боронився як міг звязаними руками, то йому се таки не помогло. За хвилю лежав роздягнений без нагавиць і без сорочки. Та про те цілком голий ще не був. На превелике здивованне всіх Москаль був через груди і плечі опережаний ремінцем, чи широким рушником. Коли з него і се здерли, їзза шмати вилетіли дві бляхи. Подали їх Батюкови.

— Кашеж, — звернувся Батюк до Полтавця, — що вони й Божі дими рабували?

— Жертвою рабунку впали три церкви.

— Свідків не треба. Свідками є тоті дві бляхи. Дивіть... Се срібні, грубо позолочені бляхи. Одна має пять отворів: Чотири по рогах, один по середині. Сі бляха має ще з одного краю клямру. З другій бляхі є одно віконце по середині. На рубці в тім місци, де при першій блясі клямра, є чопик. Сі бляхи не що инше, як бляхи злуплені з оправи великого евангелія. В отворах, які є в бляхах, були, як се звичайно на евангеліях бувае, образи чотирех евангелистів, Ісуса Христа і Божої матери. Клямрою при одній блясі евангелія замикалося на чопик другої бляхи. Вкрав в церкві евангеліє і здер з них срібні бляхи. Евангеліє мабуть викинув, або спалив.

— Ви знаєте — звернувся до чабанів — як у нас карають кокрадів. Одного коня я може простив би йому, бо міг бути потрібний йому, щоби заіхати домів. Але він украв два. Ще й до того він гіршій, ніж сто кокрадів... Пильнуйтеся, бо може спасся ще який з тої самої розбишацької ватаги московської, і також навідався до нас. Мої коні не для Москалів, ще й таких, що рабують церкви. Бувайте здорові!

Батюк і всі козаки, що з ним були прийхали, сіли на коні і пустилися домів. В місци, з которого вперве доглянули були шибеницю, коли їхали з хати, Батюк зупинив коня і оглянувся. Шибеницю вже двигала свою жертву.

Дома Батюк запросив обох Січовиків до хати.

— Як гадаете, — спитав їх. — Чи таких, як отсей повішений, можно богато богато спастися? Питаю тому, о се сталося недалеко від мене, всего один день дороги. Як Татари, не всім їм доїхали кінця, то вони в сих сторонах лишаться і ми довго не будемо мати від них спокою. Як їх більше лишилося, то і мушу більше пильнуватися і сидіть треба сповістити... бодай полковника. Треба буде остороніти нагінку і всіх їх виловити.

— Ой, я міркую, — відповів Недоля — що хиба сей один лишився... ну, може ще один... більше в кождім разі ні. Татари дуже пильно перетрушували степ, а вони майстри в сім ремеслі. Добре виникали. Татарин не переочить свіжої тропи, ще в такій високій траві. Я дивуюся, що сей один спасся... Але... з иншої причини не шкодило би семе тепер троха більше сокотитися. Думаю, що вхопивши від Москалів таку велику добич, Татари пішли домів. Але хто його може знати. Для них не тайна, що один день від місця погрому Москалів тій хутір; що недалеко від тебе хутір полковника, та кількох иших гніздюків.

— Стереженого Бог стереже. Я таки подвою сторожі та спобіщу полковника і прочих найблизших сусідів.

За хвилю гонці гнали на всі сторони з вістию про погром Москалів, про повішенне конокрада і про татрську небезпеку.

* * *

В полудне зявилися у Батюка ті рибаки й козаки, про яких він гетьманам згадував і з якими гетьмани рішилися були пійти на степовий промисел, заки паланочна старшина визначить їм місце на постійний проживок. Рибалок та мисливців було яких сорок душ. Волів і коний пустили в степ пустопаш. Самі розтаборилися біля хутора. Ще далеко до сходу сонця всі вони разом з гетьманцями розставили сторожі і полягали спати. Мусіли відпочати, бо рушали в дорогу, заки стане біліти день. Оба Січовики, Недоля і Криворучка не йшли з ними, бо вони мали їхати до полковника і не потребували так рано виздити. Отже вони ще не пішли спати. З Батюком і його донькою Паранею сиділи в хаті і кружляли мід. Батюк розповідав про старі часи, Січовики про нові. Парася кружляла з дзбанком меду, пильнуючи, щоби ні у кого не висирало дно чаші. І не зглянулися, як прийшла північ. Нараз на дворі сичнилася метушня. Собаки залаяли, а Параня, що саме була обернена до вікна, крикнула:

— Фігура горить!... тота від сходу.

Батюк і оба козаки схопилися і собі глянули в вікно. Лишаючи чарки не випорожненні, вибігли з хати. Кождий вже з шаблею при боці, з мушкетом у руці і з перевішеною через плечі торбою та порохівницею. На дворі всі козаки, гетьмани і ті, що прийшли з рибалками, разом двайцять, стояли вже таком забрежні, кождий при своїм кони. Місток через річку вже був стягнений. У всіх була одна гадка: що надходять Татари, ті, по вибили Москалів. Від сходу чути було щораз виразніше купіт кінських копит.

— Геї, місток! — гукнув із-

ЧИ Є У ВАШІЙ МІСЦЕВОСТИ ВІДДІЛ У. Н. СОЮЗА

НАЙБІЛЬШОЇ І НАЙСОЛІДНІШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБІТНИЧОЇ?

НЕ ЗНАЧИТЬ ЦЕ, ЩО КОЖДИЙ СВІДОМИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН ПОСТАРАТИСЯ, ЩОБИ ЗАСНУВАТИ ЙОГО.

ДО ЗАСНОВАННЯ НОВОГО ВІДДІЛУ У. Н. СОЮЗА, ПОТРЕБА НА ПОЧАТКУ НЕ МЕНШЕ ЯК 6 НОВИХ ЧЛЕНІВ.

ПО БЛИСШІ ІНФОРМАЦІЇ ТРЕБА ЗГОЛОШУВАТИСЯ ЛИСТОВНО НА АДРЕСУ ГОЛОВНОГО РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗА:

I. KASHTANIUK,
P. O. Box 76, Jersey City, N. J.

— Закиньте місток назад! — крикнув Батюк. — Се голос Кагмика.

Містки закинули і, впустивши ізди, назад піднесли. З коня зіскочив малий, кошлавий і косоокий, з козацька одітий чоловічок. Був се Калмик Аюкай, що не знав з якої причини, бо се не хотів ніколи нікому нічо сказати, покинув був свою орду, осів у запорожських степах і жив з полювання. Де був або його хата, і чи взагалі мав яку, не умів ніхто сказати. Лише тілько знали, що оженився з Українкою, що має двох синів, та, хоч не хрещений, пошанованої християнському Богови, Ісусови Христови і Божій Матери.

— Чи то ти підналив фігуру? — спитав Батюк. — Яка небезпека... звідки? Може Татари? Ще вчера вони були на день дороги від мене.

— Вам самим не грозить ніяка небезпека, — відповів Калмик — бодай не тота, про котру я знаю. І не від Татар, лише від хрещених козаків. Я фігуру підналив, щоби Вас застерегти, та щоби ви скорше були готові рушити в дорогу. Бачу, у вас богато заозерного народу. Се дуже добре. Більше не треба. Кажіть виряджатися в похід. Я між тим в хаті розкажу вам, в чім діло. Але спершу давайте їсти, бо мені бурчить у череві. Кажіть також осідлати коня для мене, бо мій вже зіздився. Якось таки зараз не здохне, то довго буде мусів припочивати. Ходім до хати і давайте їсти.

(Далі буде)

Ті Ляхи, котрі не хотіли нас визволити, а хотіли нас ще більше поневолити, не могли нам нічого закинути, бо ми не робили нічого злого. Ми лише хотіли, аби нам Ляхи дали волю, бо ми не хочемо бути Ляхами, ми хочемо бути Українцями. Ми хочемо, аби наша Україна була вільна, аби вона була самостійна, аби вона була Українська. Ми хочемо, аби наша Україна була Українська, бо ми Українці, а не Ляхи. Ми хочемо, аби наша Україна була Українська, бо ми Українці, а не Ляхи. Ми хочемо, аби наша Україна була Українська, бо ми Українці, а не Ляхи.

Ми, Українці міста Чехословачини п. В. Бучинський прислав на мої руки ось-такий лист:

Йозефів, 24. падолиста 1921.

Високоповажаний Пане Поручнику!

Вичитавши в „Свободі" Вашу статтю, я не вірив своїм очам. Желаю Вам всього найкрасшого та добрих успіхів у роботі на народнім полю.

Я тут страшенно бідую і не можу в жаден спосіб той біди спекатися. До дому вертатися годі, бо Поляки задусять як мишу. І що тепер робити? Я дістаю денно 50 чотиків, але що то за гроші! Бо чоловік бриндзю, ходить обдертий, а діта минають... Як дорого жию, я ще чіколи не бідив так тяжко як тепер. Навіть російська неволя не далася мені так в знаки, як українська війна. Коли прийдеться так далі жити, то ліпше раз уже вмерти і не мучитись. Чекаю поганий народ!

Я писав до д-ра Борака та до Вагрія ще 1. цвітня б. р., але жадної відомости від них не одержав. Стідьки людий є в Америці зі Збаража, а ніхто не ласкав вислати якоїнебудь жертви для нас 10 Українців зі збараського повіту, котрі тут знаходяться.

Здоровло Вас щиренько І дай Боже скоро побачитися на нашій рідній Україні, та щоб ми були на ній здвоїм, а не вороги! Гараздо!

Василь Бучинський.

Я не всидів сам допомогти тим нашим героям, які караються в габорах за красшу долю нашого краю і народу.

Щоби не лишити їх безпомічними, уважаю за відповідне звернутися до всего громадянства збаражського повіта в Америці з просьбою: Дайте помічі свойи односельчанам! Не вважаймо на лишити їх безпомічними в хвилі, коли може їм прийдеться зібрати останки сил до послідної боротьби за нашу волю?

Ми, громадяни повіта Збараж, докажім, що ми з ними і нашою лептюю здзягнім та нагодимо своїх героїв. Памятаймо, що збараський повіт був одним з красших, свідомійших повітів у Галичині. До сего у великій мірі причинилися Ви, громадяни, які перебуваете в Америці. Вашою лептюю удержувалася в Збаражи українська приватна гімназія, яку тепер Ляхи закрили. Однак хвиля визволення близька. Проти наїзника стоїть одноцільним фронтом весь український нарід, його красші сини, які під тепершу хвилю терплять холод і голод на чужій землі з надією в серцях, що ще прийдеться їм зміритися з нашими катами. Їх, тих местників народних кривд, ми повинні піддержати. Коли вони не жаліють життя, то ми не пожаліємо вдовиної тепти, яка осолодить їм їх тепершу гірку долю.

Тому, що лист був звернений до мене, я з кількома громадянами міста Пеорії зложили комітет (Василь Бігун, предс.; Лука Пайончковський, кас.; Атаназ Куш, секр.) і приступили до збірки.

Сей комітет збирає рівнож датки для студента віденського університету, п. Евгена Хрипливого зі Збаража, який перед послідним іспитом бореться з голодовою смертю.

Ласкаві датки прошу слати на адресу голови комітету: **W. Bihun, 120 Olive Str., Peoria, Ill.** Виказ жертводавців, як також висланої квоту і число чека одголосить комітет в часописі „Свобода".

Хто з ласкавих жертводавців схоче сам висилати гроші на пізнійші цілі, може адресувати, прошу про се повідомити наш комітет, який буде знати, скільки і де висилати решту грошей, аби рівномір зможе оголосити, скільки вислано сумарично та поданнєе поіменної листи жертводавців.

Адреса інтернованих Збаражан на руки п. В. Бучинського: **Wasyl Buczynsky, Ukrainsky vojensky Tabor „D" B. 7, Josefov, C. S. R.**

Адреса п. Хрипливого: **Eugen Chryplywyj, Wien XVIII, Staudgasse 61½, Austria.**

За ласкаві жертви вже заздалегідь дякує комітет від імени сих, для котрих сі жертви призначені.

На сю ціль зложили: Лука Пайончковський, Атан. Куш і Василь Бігун по $2.00; Анна Батюк $1.00 (всі з Пеорії).

Антін Батюк.

ПЕОРІЯ, ІЛЛ.

Поклик до громадян повіта Збараж.

Інтернований у Чехословачині п. В. Бучинський прислав на мої руки ось-такий лист:

Йозефів, 24. падолиста 1921.

Високоповажаний Пане Поручнику!

Вичитавши в „Свободі" Вашу статтю, я не вірив своїм очам. Желаю Вам всього найкрасшого та добрих успіхів у роботі на народнім полю.

Я тут страшенно бідую і не можу в жаден спосіб той біди спекатися. До дому вертатися годі, бо Поляки задусять як мишу. І що тепер робити? Я дістаю денно 50 чотиків, але що то за гроші! Бо чоловік бриндзю, ходить обдертий, а діта минають... Як дорого жию, я ще чіколи не бідив так тяжко як тепер. Навіть російська неволя не далася мені так в знаки, як українська війна. Коли прийдеться так далі жити, то ліпше раз уже вмерти і не мучитись. Чекаю поганий народ!

Я писав до д-ра Борака та до Вагрія ще 1. цвітня б. р., але жадної відомости від них не одержав. Стідьки людий є в Америці зі Збаража, а ніхто не ласкав вислати якоїнебудь жертви для

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ДО КРАЮ

можемо відіслати кождого хто схоче працювати на кораблі кільки годин денно при легкій зимнім. Пашпорти на виїзд полагодимо по прибутю до нас. Звертіться до:

GREENWICH LABOR AGENCY,
129 Greenwich Street,
New York, N. Y.

ПОВНА ОБСЛУГА.

Заграничний Департамент сього аБнку є вповні споряджений дати Вам всяку услугу, якої можете жадати від СКРЕНТОНСЬКОГО НАЙБІЛЬШОГО БАНКУ.

FIRST NATIONAL BANK

SCRANTON, PA.

ПІД ДЕРЖАВНОЮ КОНТРОЛЕЮ.

Купує і спридає заграничні Грошеві Драфти, Грошеві Ордери. — Пересилає гроші телеграфічно. — Спридає шифкарти і т. д.

КОЛИ БАЖАЄТЕ,

Щоби ті кому посилаєте гроші до краю дістали АМЕРИКАНСЬКІ ДОЛЯРИ, в готівці, голосіться до нас. Ми переслимо і доручимо в краю ДОЛЯРИ.

Ніколи подані листи є живим доказом за як короткий час доляри доручуємо:

ЛИСТ 1. ,,28-го мая 1921.

Вп. Пане:—Посилаю Вам $110 і прошу вислати до моїх родичів як найскорше... Остає з поважанням

KSENIA IZAK, 151 N. Main St, Canandaigua, N. Y.

ЛИСТ 2. ,,15-го липня 1921.

Вп. Пане:—Я нині отримала лист з дому в котрім пишуть, що отримали $100, котрі я вислала через Ваш Банк. Отже посилаю знова $200 і прошу їх вислати на ту саму адресу. Дякую Вам за Ваш труд.— Остаю з поважанем KSENIA IZAK". (Адреса та сама).

Ці гроші були вислані почтою. Зверить увагу на дати листів, а переконаєтесь, що на доручене грошей і на відповідь зходить всього пів тора місяця. Телеграфічно доручуємо до кількох днів.

Голосіться до нас листовно або особисто. В нас отворено до 8. год. вечер.

STANDARD BANK

AVE. B. COR 4TH ST. NEW YORK

ПАНОВЕ СЕКРЕТАРІ БРАТСТВ! ТОВАРИСТВ РІ І УРЯДНИКИ

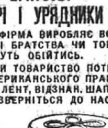

ВАМ ВІДОМО, ЩО НАША ФІРМА ВИРОБЛЯЄ ВСЯКІ РІЧИ БЕЗ ЯКИХ ВАШІ БРАТСТВА ЧИ ТОВАРИСТВА НЕ МОЖУТЬ ОБІЙТИСЬ.

КОЛИ ВАШЕ БРАТСТВО ЧИ ТОВАРИСТВО ПОТРЕБУЄ НАРОДНОГО АБО АМЕРИКАНСЬКОГО ПРАПОРА, ЦЕРКОВНИХ ХОРУГОВ, ЛЕНТ, ВІДЗНАК, ШАПОК АБО ИНШИХ РІЧИЙ, ТО ЗВЕРНІТЬСЯ ДО НАС З ЗАМОВЛЕННЄМ.

МИ Є САМІ ФАБРИКАНТАМИ І ТОМУ У НАС ДІСТАНЕТЕ ДОБРУ РОБОТУ, А МАТЕРІЯЛ ЛІПШИЙ І В ДЕШЕВШИЙ ЦІНІ ЯК ДЕИНДЕ.

ЦІНИ НАШИХ ПРАПОРІВ:

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПРАПОР

2x3 стіп	3x5 стіп	4x6 стіп	5x7 стіп
$2.25	$4.00	$5.25	$7.25

УКРАЇНСЬКИЙ ПРАПОР ЗГЕРБОМ НА ОБІ СТОРОНИ

2x3 стіп	3x5 стіп	4x6 стіп	5x7 стіп
$3.25	$6.00	$7.00	$10.00

Кождо Товариство чи Братство потребує все до публичних виступів, як паради, пікніки і прогульки, виступити з своїми прапорами, відзнаками і лентами та в шапках. — Просимо щиро всіх Українців удавати до нас з повним довірем, бо ми вучимо за тревалість і нашу замовлення у Вас річний.

Ми удільмо Вам всяких інформацій і висилаємо Вам сейчас нашу каталог з взірцями і подамо Вам докладну ціну. Не відкладайте але пишіть на адресу:

EAGLE REGALIA COMPANY
115 Nassau St., New York, N. Y.

ШВЕДСЬКО-АМЕРИКАНСЬКА ЛІНІЯ
24 STATE STREET, NEW YORK CITY

СКОРА ОБСЛУГА ПАСАЖИРСЬКА З НЮ ЙОРКУ ДО

ГАМБУРГ і ДАНЦІГ

Кораблі просто через Готенбург (Швеція до Гданська.
Ціла дорога водою — зміна кораблів дарма.

S. S. STOCKHOLM, відходить . . . . JAN. 31, MARCH 11, APR. 18

Ціни 3-ої класи: до Гамбурга $103.50; Данціг і Пільза $106.50; Лібава $110.00
Подорож тревае 12 днів. Пасажири 3-ої класи їдуть в кабінах на 2—4 осіб. ШВЕДСЬКО ВІЗА НЕВИМАГАЄСЬ.

По шифкарти і по інформації о пашпортах голосіться до льокальних агентів.
SWEDISH AMERICAN LINE: 24 State Street, New York.
CHICAGO OFFICE: 70. East Jackson St., Chicago, Ill.

ПРИ ПОВОРОТІ ДО КРАЮ І ТУТ В АМЕРИЦІ

Маєте власного ремесла від автомобільного. Я є з краю довголітній і добрий механік і шофер в Америці. Хто вивчиться в нашій школі, той стане добрим механіком і шофером. Будете нам вдячні по всі часи. Запите, що наша школа є одною з пільних в Америці. Учиваєть до науки всі найновіші моделі автомобілів. Денні і вечірні курси. Можете заробити 25-35 дол. на тиждень. Вступити можно зайти до нашого офісу і порадитеся з нами. Офіс отворений і в неділі.

Завдасуйтесь до нашої школи. — І. Stepanoff, інструктор і механік.

Для інформації пані офіс отворений в неділі до 12. р. з пол. Пишіть по каталогу

ARENA AUTO SCHOOL, 151 W. 54th St., NEW YORK, N. Y.

ВАЖНЕ ДЛЯ ЧИТАЛЕНЬ І БІБЛІОТЕК.

Хто потребує українських книжок для Читальні чи Бібліотеки, най відвістеться у сій справі до Книгарні У. Н. Союза в Ню Йорку. Там є найбільший вибір української літератури, а й згадана книгарня дає на таку ціль зокрема назначений опуст на всіх книжках, що є у неї на складі.

Пишіть по каталог книжок та близші інформації на адресу:

UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,
30 East 7th Street, - - - New York, N. Y.

ШИФКАРТИ

продавано лишо по компанійних цінах на всі лінії до Галичини із Галичини і до всіх частей світа.

ПАСАЖИРІВ, котрі їдуть до краю на стрічено на станціх, забираємо їх на авто до дворів чистого і здорового сміґрайного дому, опікуємо ся їх пакунками, котрі на жадання також асекуруємо і портируємо. Все це вказуємо безплатно у своїм сторонні як до дня відїзду подорожі.

ПАШПОРТИ виставляємо со зовсім безплатно.

ГРОШІ посилаємо до всіх місцевостий рідного краю по денних курсі телеграфічно, телеком і почтою і дбаємо за гроші нашу гварантію. Після доручення гроший дасмо оригінальні посьідки від осіб, котрим переслано гроші.

ВСЯКІ сторонності справи судові і нотаріяльні успішно полагоджуємо нам потрі.

Також у всіх прочих справах уділяємо совісної поради і дає часу, сходу і точну обслугу найстрашній.

УКРАЇНСЬКИЙ БАНКИР

на розі Третої Еліі і 6-тої улиці в Ню Йорку.

HENRY C. ZARO, Banker
39 Cooper Sq. Of.U. New York

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Тов. „Любов", від. 45, повідомляє, що мітінґ відбуватиметься о 2-гій годині попольдни в неділю, 15. січня, в гали тов. Укр. Нар. Дому на ул. 822 Френклін стр. Буде порядку нарад зазі контроль. — І. Малик, предс.; Іл. Кісь, секр.

МІКІСПОРТ, ПА. Тов. „Запорожська Січ", від. 132, повідомляє, що мітінґ відбуватеся о 1-шій годині попольдни в неділю, 15. січня, в гали під церковою під ч. 520 Singer і Ringold стр. Буде звіт секретаря з пілорічного двоводства і приймание нових членів за 50 цен. вступного. Незаявившіїся член заплатить кару 25 цент., а урядник 50 цент. — Д. Сова, предс.; В. Кочкодан, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. „Сокіл", від. 336, повідомляє, що надзвичайний мітінґ відбудеться о 1-шій годині попольдни в неділю, 15. січня, в гали Укр. Нар. Дому під ч. 2253 W. 14-та стр. Буде звіт з ситтєм всіх членів прийти на ті збори, бо є важні справи до полагодження. Незаявившіїся член заплатить кару 50 цент., а урядник 50 цент. — А. Сапонський, предс.; Т. Федорик, секр. рек.

КОНГСТАВН, О. Тов. „Запорожська Січ", від. 17, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 15. січня, зараз по Службі Божій, в гали церковній під ч. 626 Bect Park Ave. Буде звіт секретаря, касира і контрольної комісії та вибір нового уряду. Незаявившіїся член заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. — С. Роган, предс.; І. Караницький, секр.

БУНСОКЕТ, Р. АЙ. Тов. „Вільна Україна" ім. Михайла Грушевського, від. 116, повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеться в неділю, 15. січня, о 2-гій годині попольдни в гали Лайсіом під ч. 16 Мейн стр. На той мітінґ явиться кождий член, бо є важні справи до полагодження. Повідомляється тих Українців, котрі ще не належать до жадної організації, щоби любій вступили до нашого товариства, нехай прийдуть на наш мітінґ, бо ми будемо приймати без вступного до товариства, а до У. Н. Союза за 50 цент. Тож користайте з нагоди і таким коштом станьте членом нашого товариства і нашої славної організації, У. Н. Союза. При нагоді вибору нового уряду, що до нового уряду зістали вибрані: С. Лемішка, предс.; П. Сталений, касс.; Г. Джаман, секр. — С. Лемішка, предс.; П. Сталений, касс., Н. Джаман, секр.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. Бр. св. Володимира, від. 42, повідомляє своїх членів, що звичайний мітінґ відбудеться в неділю, 15. січня, о годині 2-гій попольдень, в гали Народного Дому під ч. 148 Ган Авє. Кождий член має явитися, бо є важні справи до полагодження. — М. Мельник, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. св. Володимира, від. 162, вибрало на річнім мітінґу отсей новий уряд: Н. Дзюба, предс.; Н. Пішіць, з-а. А. Коваль, з-а. Іван Гнатів, Н. Корташ і І. Васильків, контролюри; Ант. Дзюба, догладач хорів. Мітінґи будуть відбуватися в четвер о годині по вечірній в гали церковній при Семій улиці. — Н. Дзюба, предс.; Н. Пішіць, секр.; А. Коваль-чик, кас.

ПОНКЕРС, Н. Й. Тов. „Подільська Січ", від. 8, подає до відома, що мітінґ буде в неділю, 15. січня, о 3-гій годині попольдни, в Сталений, кас., Проситься місценух Українців, котрі не є членами У. Н. Союза, щоби вступили до нашого товариства бо жадного, а до У. Н. Союза за 50 цент. вступного. А памятайте, що тільки через два місяці, січень і лютий, можете стати членом за 50 цент. вступного, але те пас буде коштувати 4 долари. Користайте з нагоди, поки ще час! Всі члени мають на той мітінґ явитися, бо є важні справи до полагодження. Незаприсутній член заплатить кару 50 ц., а урядник $1.00. — І. Лагойда, предс.; С. Тимчишин, секр.

ВЕСТ ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Товариство „Згода", від. 62, повідомляє своїх членів, що мітінґ переноситься а 8. січня на 15. січня. Січень, лютий і марець відбувати мітінґу через свята Рождества Христового, бо мали нагоду по старому звичаю колядувати і не могли прибути на 8. січня, мусять прибути на 15. січня, точно о 3-тій годині попольудни, до галі під ч. 6177 Гленмор Авє. Є дуже важні справи колядувські до полагодж, а члени повинні дещо про добро товариства і про розвій У. Н. Союза. Будеться приймати нових членів за вірно на сей день. Не забувайте і вписуйтесь, бо се найбогатша організація. Користай з нагоди, робучий чоловіче, бо щоби не було колись запізно. Незаприсутній член буде карований такою карою, яку члени ухвалять 15. січня. — Н. Кузан, секр.

БРІДЖПОРТ, КОНН. Тов. „Українська Січ", від. 59, затвердило на річнім мітінґу дотеперішній уряд аж до кварталного мітінґу, на котрім буде вибиратися новий урядників. Мітінґи відбуваються кождої другої неділі по-перший в гали церковній під ч. 34 Бевстр, точно о 2-гій годині попольдню. Проситься всіх членів і членинь, аби приходили що місяця на мітінґи і сповняли свої обовязки як слід, а не передавали складок через других, бо кождий член повинен прийти на мітінґ два 15. с. м. до церковної галі на означений час. Кождий член повинен записати свої діти до українського церковного Союза, котрого відділ маємо тут засновиший. Котрі Українці ще не належать до нашого товариства і до У. Н. Союза, нехай прийдуть в сей неділю, 15. с. м., і запишуться на сім мітінґу. Вступаїте громадно до товариства і до У. Н. Союза за 50 цент. вступного. — М. Вирук, предс.; К. Рубанець, кас.; М. Галькевич, секр.

ЖИТТЯ СВЯТИХ

угодників Божих на кождий день в році з 17 ілюстраціями в гарній полотняній оправі $1.50

Біблійні повісти старого і нового заповіту, з обьясненнем, в оправі . . . $1.50

Євангеліє або Напівсвяте Євангеліє $3.15

Богогласіння, друге справлене видиннями $2.50

Святе Письмо Старого і Нового завіту, 1075 сторін, в оправі $2.50

Пробійдін (Слово Боже) на всі неділі і свята цілого року. О. Ю. Дикерович, в 1920 р., 2 томи $3.50

Життя Ісуса Христа $1.50

Часослов . . . . . 75.п.

Молитвенник, Гоголь. Помолимся $1.50

Замовлення вроз з грішми посилає те на адресу: 291ч-3

UKRAINSKA KNYHARNIA
IM. T. SHEWCHENKA,
168 E. 4th St., New York, N. Y.

ТЕАТРАЛЬНІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ

NEW YORK, N. Y.

Заходом Укр. Бр. св. Володимира, від. 130 У. Н. Союза в Ню Йорку, Українське Тов-ре „Кличка Громада" в Ню Йорку, дасть **концерт** в суботу, дня 14-го січня 1922 р. (на Укр. Новий Рік) в Укр. Нар. Домі, 217-219 East 6th St., New York. У. Р. представленнє ДРЕВЛЯНА ДОНЯ, драма в 3-ох діях з сільського життя зі співами і танцями, А. Й. Початок о годині 7.30 вечером. Вступ: Ранґи: Трінера 75 центів; Прайс 50 цент. По представленню бал. Цінновий громадо! Проситься не опустити сего представленнє, котре буде послідним другий раз в Народнім Домі, на бажанне публики. Половина чистого доходу призначена на будову дому тим, котрі клали своє життя по жертвенницу вітчизни з пищ, ті без рук, без ніг, без очей, не мають де кольовати страйи дістати і голови своєї пригулять. Тож приходіть всі і поможіть нещасливі! — КОМІТЕТ. 8-10

GLEN LYON, PA.

Заходом Співацько-Драматичного Кружка, відбудеться представленнє СВАТАННЯ НА ГОНЧАРІВЦІ, українсько-сатирична в 3-ох діях, в неділю, дня 15. січня 1922 р. в Rooseveli School Auditorium, Main St. Початок точно о годині 7-ій вечером. Режіжер п. П. Мартинюк. Чистий дохід на тр-кат. церков. Проситься всіх Українців з околичних плезаїв численно явитись на се представленнє, понеже се представленнє кождого защікавить, як Дуду-ра-ра. Не дете забудьте запобігати 18 Улином. Всі пісні до сего представленя буде пригравати оркестра з Нантикок, Па., з Українській Хор буде співати народні і англійські пісні під директурою п. П. Мартинюка. Отже дорогі родимці, не залишіть сего представленя, бо хто прийде той не пожалує, а хто не прийде то буде жалувати, що стратив нагоду порядно забавитись і насмітись. 8

Комітет церковний.

ШИФКАРТИ,
пашпорти, виділка гроший,
справи нотаріяльні, число і тано особисто або листовно полагоджує

John Haniak, нотар
613 CARSON STR. S. S.
PITTSBURGH, PA.

Дарон фотографії на пашпорти.

НАЙКРАЩІ
КУТЦЬОГ
КИЙДРИ „СТОЛОВОГО БАЗАРУ"
ВИШЛЮ БЕЗПЛАТНО ЦІННИК
АПРОМ
SICHOV BAZAR
2 E. 14th St.
NEW YORK, N. Y.

БЕЗ НОЖА І МЕДИЦИНИ

Перший Український Хіропрактор

ДР. АНДРЕЙ БОРАК

лічить рікні заданнені хороби так
МУЩИН ЯК ЖЕНЩИН

Ню Йорк офіс: 335 E. 18th Street.

Понеділок, середа, пятниця від 10. рано до 7. веч. В неділі від 10. до 1.

Passaic, N. J. офіс: 52—2nd St.
Вівторок, четвер, субота, від 12 до 8. вечер.

ШКОЛА АКУШЕРІЇ.

Учіть ся АКУШЕРІЇ в нашій школі або в своїй хаті від нашою директіков: старанна, цікавита і скора нука; вчить кождого часу. По укінченю видано ДИПЛЬОМ. АДРЕСУВАТИ: International School of Midwifery, Inc., Dr. S. Deutsch, Pres., 229 E. 14th St., New York City, Tenement 3324.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
С. М. КАУФМАН, М. Д.
СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ І ВНУТРІШНИХ НЕДУГ І АКУШЕР.

Годжини принятя: від 9. рано до 9. вечер, в неділі від 10. подолудня.
111 E. 7th ST., NEW YORK, N. Y.

DR. M. SMITH
10 E. 7th ST., NEW YORK
Tel. Orchard 6072
коло Церкви св. Юрія
Говорить по українськи.
Лічить успішно недугти мущин, женщин і дітей.
Наймодернійші електричні апарати.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ
спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.

DR. B. HOHENBERG
204 — 2nd AVENUE,
межи 17. а 18. улицею
NEW YORK, N. Y.
Годжини офісові щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон 1888 Stuyvesant

ДР. ІВАН СМІТ
ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ. — СПЕЦІЯЛІСТ ОПЕРАТОР.
вчс
Годжини урядові: 12-2 попол. і від 6-8 вечер, а в неділі і свята від 10. рано до 2. попол. Телефон Stuyvesant 4493.
Dr. JOHN SMITH, Esq.
327 E. 17th St., New York, N. Y.

СПЕЦІЯЛІСТ
НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН
ГОВОРИТЬ ПО УКРАЇНСЬКИ.
ЛІЧИТЬ ВСІ ХРОНІЧНІ ЗА-СТАРІЛІ СЛАБОСТИ МУЩИН.
ЛІКАРСЬКА ПОРАДА ДАРОМ.

Dr. ZINS
110 EAST 16th STREET,
NEW YORK
Год. від. 9. рано до 8. вечер.
В неділі від 9. рано до 4. попол.

ВЕЛИКИЙ ОБОВЯЗОК РОДИЧІВ.

Богато поважних випадків недомагань і тривалою можна легко оминути, коли би родичі зрозуміли, що їх обовязком є витолкувати нашу бідну молодести своїм дітям. Хибні навички в житті є переважно недовідомі, котрі незабаром стають поважними і вимагають операції. Примірком, запір є дуже часто початком обширних хорób (кала) жовдкової кишки, слизової болязки і т. д.). Тож вартість правильного тревіння і чищення не може ніхто зрозуміти. Трінера Прасвіно є середником лічничим, на котрий можна уповати. Приносить полегчу в запорі без корчів, злогрижє дасмент, помагає при тривленню і додає організм чоловіка в добрім стані. Коли Ваш аптикар або продавець ліків не продає Трінера середників лічничих, домагайтеся, щоби замовив і котрий буде гуртовним складі аптичним або впрост від **Joseph Triner Company, 1333-45 S. Ashland Ave.,Chicago, Ill.** Але не приймайте підробок!

КУПУЙТЕ КАЛЕНДАРІ
НА РІК 1922

Календар Українського Народного Союза . . . . . .60 ст.
Календар Сирітського Дому ім. Митрополита . . . . .60 ст.
Гумористичний Календар Козака Чорнохліба . . . .60 ст.
Календар Приятель Жовниря . . . . . .50 ст.
Ілюстрований сатирично-гумористичний Календар „Будяк" зі Львова . . . . .25 ст.
Календар Січний з портретом Івана Франка. . . .30 ст.
Календар Січний з портретом Т. Шевченка. . . .30 ст.
Календар січний з. реліґійним образом Пресвята Родина . . . . . .30 ст.

Замовлення і гроші посилайте на адресу:
Box HRISHKO,
437 N. 6th Ave., Scranton, Pa.

ШПАНСЬКА ІНФЛЮЕНЗА

може напертрутся сей зими. — Найліпший спосіб Застановити сю страшну слабість.

Батько і мати мусять глядіти, щоб в родині кождо мало сильну кров. Вони мусять знати, щоб кождо фунґувало регулярно, щоб жолудок був здоровий і нирки сильні. Нікоди недопустять захолодження до грудий або легких.

Уживайте Болгарський Кровний Чай горячий перед спанем; помагає знищити перехолодженьі скоро і хороните перед інфлюенцою та запаленєм. Є добрий на затвердженє, нестравість, утробу, нирки, жолудок і кровні слабости.

Цінь до свого аптикаря сейчас і дістаньте пачку днесь — бо завтра можете конче її потребувати, або я вишлю Вам мою велику фамілійну пачку за $1.25, або 3 пачки за $3.15, або 6 за $5.00. Адрес: H. H. Von Schlick, President, 29 Marvel Building, Pittsburgh, Pa.

СТІННІ КАЛЕНДАРІ НА РІК 1922 ВЖЕ ВИЙШЛИ З ДРУКУ

На увагу заслуговує календар видавній в памяти Ів. Франка, з гарним портретом, в прекрасне обрамованнє, в українських мотивах в трех кольорах. ЦІНА 25 ЦЕНТ. 33-41ч—

Шторинки, бізнесмени і агенти коли бажають купити більшу скількість, дістають значний опуст. На жадання висилаємо 10 різнородних календарів за попередньо надісланнем $1.50. Замовлення посилайте на адресу:

UKRAINSKA KNYHARNIA
Im. T. SHEWCHENKA,
168 E. 4th Street, New York, N. Y.

ЗАТВЕРДНЕННЄ
може покінчитися фатально.

Ви маєте жовтачку — жовтий виглад — змучений і зсохлий — систем повний затруюючих частей — фатальні наслідки часто слідують. Попрабіть сейчас Вашe затвердженє з Босаковим Гіркавим Вином. Пильдки Вина може ненастурпити — уживане тисячами від 1894.

Всі купці продають його.

BOSAK MANUFACTURING CO.

COPYRIGHT 1921

СПОДНІ ПРОСТО З ФАБРИКИ.

Робимо на ордер спеціяльно зимові спідні сподні зі сукна чисто вовняного без жадної домішки, красні темно бурої, грубі сильні тр тепші як конкурс. Дуже вигідні для тих що на зимі робить і тих що люблять тримати ноги в теплі. Пришліть нам сю цю на фотографії, а ми вишлемо вам робота, допасоване абсолютно гарантуємо. Ціна їх в склепах $8.50, ми їх продаємо по власній фабричній ціні $4.98, а хто замовить 2 сподні за $9.96 дістане за $8.00 пінезвісної вартости, плюсу бритву зовсім даром. Хочете мати і теплі сподні і бритву даром то відпишіте нинішні спарі сподні в пояс і довжину від кроку до долу і замовіть 30 цент. в марках, 60 цент. на 2 сподні і пишіть сейчас а вепно не пожалуєте.

SPECIALTY PANTS CO.,
1206 N. Irving Avenue, Dept. S,
CHICAGO, ILL.

ГОДИННИКИ ДАРОМ

ГОЛОВНА МЕДИЧНА ЛЯБОРАТОРІЯ

СВ. МИХАЇЛ
РОЗДАЄ ДАРОМ ГОДИННИКИ
— ПІДЧАС СВЯТ —
РІЗДВА І НОВОГО РОКУ

КОЖДОМУ ПОКУПНЕВІ, КОТРИЙ КУПИТЬ ВІД НАШОГО ЗА 15 ДОЛЯРІВ РІЖНИХ ЛІКІВ І ПРИШЛЕ НАМ 25 ПРАВДИВИХ АДРЕС СВОЇХ УКРАЇНСЬКИХ ТОВАРИШІВ, ПРОЖИВАЮЧИХ В АМЕРИЦІ І КАНАДІ.

ДЕЯКІ ЛІКИ НАШОЇ ЛЯБОРАТОРІЇ:

Магічний КРЕМ і МИЛО для краси лиця під час, пришлі і веснянок $1.25
ВОЛОСОРОС для росту і укріпленя волоса $2.00
НИЩИТЕЛЬ ВОЛОСА з лиця і тіла у мущин і женщин $1.00
ЗАКРАСКА СИВОГО ВОЛОСА; на всі барви, щоби бути молодим $3.00
ОЧНА ФАРБИЛЬ $2.00
МАСТЬ від КОРОСТИ; пришлі і лишаїв тіла, бальки $3.00
РЕВМАТИН, натиранє від ревматизму, ломоту тіла, простуди рук і ніг, бальки $2.00
ПІГУЛЯТКИ від ревматизму, простуди і болю голови, бальки $3.00
ЖОЛУДКОВИЙ БАЛЬСАМ від катару жолудка, болів під грудьми і черви, бальки $2.00
ЖИТТЄВИЙ БАЛЬСАМ від всякого рода недуг, бальки $3.00
МАСТЬ від ран, опарзин, ошпарзин, ошмаляженої шкіри, бальки $2.00
КРОВЕНЬ — МИКСТУРА, котра очищає кров від всяких недуг, бальки $3.00

Коли Ви не можете дробити замовлення на 15 доларів з вищенаведених ліків, то ЗАЖАДАЙТЕ нашого нового КАТАЛЬОГА хронічних, венеричних і вищих недуг.

Гроші, адреси і замовлення адресувати:

ST. MICHAEL MEDICINE CO., CARLSTADT, N. J. DEP. SW.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Пошукую АЛЕКСАНДРА ПРИСИЖНОГО, який був в Ню Йорку, і АНТОНИЯ ЗУБРЕЯ з Джерзи Сіті, Н. Дж. Прошу зголоситися або писати: **Peter Hewczuk, Box 68, Mahanoy Plane, Pa.** 7-8

ПОТРЕБА двох ковалів фармерських, Знаядя, кузьня, фарма і бизнес. Те нее можна рентувати або тайно купити. Голосіться до: **Stanley Nyczay Staffordville, Conn.** 8-9

НА СПРОДАЖ бучерня і грошерня в українсько-польській дільниці. Бізнес виробленний. Причина спродажи слабість в родині. Голоситися під ад.: **95 Morris St., Jersey City, N. J.** 5-10

Хто знайде адресу п. **ВЯЧЕСЛАВА ТУСТАНОВСЬКОГО** з Ню Йорку, нехай подасть її до Дипльоматичного Представництва Галицької Республіки у Вашинґтоні.

НА ПРОДАЖ салюн з причини виїзду до краю. Бізнес виробленй межи українцями, Росіянами, Поляками і другими. Ціна дуже приступна. Голосіться: **Ed. Kr. c/o Svoboda, 83 Grand St., Jersey City, N. J.** 5-16

ХТО ВИНЕН?

Кепсько живеться в Америці тому, хто не знає англійського языка. Він не може нашть обяснити Американцеви, що він знає або що шкодує. Без знання англійського языка Ви похожий на німого. Учіться його а буде Вам легше жити. Після нашої лекції методи, Ви научитеся його протягом 3 місяців. Пробну лекцію і подрібности висилаємо за 10 центів грішми або марками, можна і канадійськими. Адресуйте:

First American Correspondence School,
525 W. 47th Street, Dept. 46,
New York, N. Y.

R. J. GLICK
АГЕНТ АСЕКУРАЦІЙНИЙ ВІД ОГНЯ.
Офіс находиться в
WILLIAM McCONNEL BUILDING
ЭНДЮКІН, ПА.

ХМІСЧИК

є одним з найліпших домашних ліків і певним средством проти ревматизму, болів плечий, коленна і болів грудий. Є певне від болів голови, на болі зубів, на біль і ніг, на легкий параліж кару, болі горла і зубів. СЕЙ ЛІК Є ВИРОБУ ЦІЛЬНОГО Д-РА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО.

Відносіться до генерального агента, залучаючи 3-центову марку на відповідь.

МІКЕ ПЕДИВ,
3 WASHINGTON AVE.,
HASTING ON HUDSON, N. Y.

СКОРА ПОМІЧ
від якуих мігрун і голови.
Пеше і усипляє.
Кождо каже
Стережіться відрабок.

ПЕРШОРЯДНА УКРАЇНСЬКА АПТИКА І ДРОГУЕРІЯ

МИХАЙЛО УГОРЧАК,
(Давнійше С. J. McCloskey)
216 Washington St., cor. Sussex St.,
Jersey City, N. J.

Приладжує ліки після лікарських рецепт скоро, сумлінно і по умірковані цині. Має на складі великий вибір різнородних дел і корінь, всі американські і заграничні патентовані ліки, масти, піні і т. п. всякий инший перфюм, мідо і других косметиків і взагалі все, що входить в обсяг аптики і дрогуерії. Мороженне і Сода.

Довголітня практика і фахові державні дипльоми дають найкращу запоруку сумлінної, скорої і гречної обслуги. 107ч—

Отворене кождого дня з тижня вилючно недіні і свята від 8-ої годині рано до 11-ої вечер.

ПЕТРО ЯРЕМА
РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ВИПОЗИЧАЄ КЕРЧІ НА ВЕСІЛЬЯ, ХРЕСТИНИ І ВСЯКІ ДРУГІ ЗАБАВИ.
118 Ave. A, NEW YORK, N.Y.
Телефон: Orchard 2000